

**Seminář „Občanská společnost a politika“
pořádaný NROS ve Vile Čerych v České Skalici dne 21. května 2010**

Již pátý seminář, který NROS každoročně pořádá ve Vile Čerych, byl tradičně věnovaný občanské společnosti a jejímu vztahu k dalším společenským tématům. Seminář v roce 2010 se soustředil na téma vztahu občanské společnosti a současné podoby politiky.

Vystoupení referujících i rozhovor všech účastníků, který po nich následoval, se soustředil na několik vstupních tezí. Tyto vstupní teze NROS navrhla takto:

- Za nejvhodnější institucionální rámec pro dobrý život jedince i společnosti jsou pokládány zastupitelské instituce a vláda zákona. Obecně se předpokládá, že je jejich správné fungování podmíněno oddělením veřejné (institucionální) a soukromé sféry. To je základní předpoklad vymezení rolí veřejných činitelů, profesionálních politiků i správního aparátu a východisko politické etiky i zodpovědnosti. Významnou úlohu při tom hrají mechanismy kontroly moci – zákony, opozic i veřejností, resp. médií.
- Institucionalizace politiky klade otázku postavení občana, jehož zapojení nelze redukovat na jeho volební hlas nebo daňovou povinnost. Svou angažovanost na věcech veřejných projevuje i jinými formami, z nichž mnohé se odehrávají v prostoru označovaném termínem občanská společnost.
- Občanská společnost je prostor bezprostřednější lidské pospolitosti a souboru aktivit, jejichž smysl není určován ani ziskem ani státem. Protože je v podstatě strukturován horizontálně, jde často o aktivity na lokální úrovni, které mají zároveň velký vliv na formování občanských postojů – tedy i vztahů k politice a politikům.
- Občanská společnost bývá někdy ztotožňována s tzv. nepolitickou politikou, participativní demokracií nebo jen s charitou. Tyto zúžené představy pak souvisejí i s pokusy definovat je v termínech institucionalizované politiky či státních zájmů, nikoli postojů občanské vzájemnosti. Jde o velmi heterogenní sféru s pestrou paletou funkcí. Organizace, které tuto sféru představují, se dostávají do rozmanitých vztahů ke státním institucím – jak ve formě spolupráce (např. při řešení problémů sociálních minorit), konfliktů (např. při postupech některých ekologických aktivit), nebo mimoběžnosti, která zahrnuje i možnost udržet si autonomii.
- Podobně rozdílné jsou postoje politické reprezentace – na celostátní i lokální úrovni, které mívají spíše pragmatickou než koncepční podobu. Svou roli v tom hrají jak představy o cílech a prostředcích různých aktivit, tak osobnosti, které za nimi stojí.

Seminář byl rozdělen do dvou tematických bloků.

První se soustředil na aktéry a jejich role a vystoupili v něm Prof. Doc. Josef Alán, CSc., sociolog a člen správní rady NROS, PhDr. Pavol Frič z FSV UK Praha, Prof. PhDr. Vladimíra Dvořáková, CSc., z VŠE Praha a Ing. Zuzana Drhová, Ph.D. z Úřadu vlády ČR.

Druhý blok semináře již ve svém názvu položil otázku, zda je mezi občanskou společností a světem politiky možná spolupráce či zda je nutný (již z povahy obou) konflikt. V jeho rámci vystoupili PhDr. Ivan Gabal, GaC Praha, Ing. Jana Vohralíková, poradkyně předsedy vlády a Prof. PhDr. Jiří Musil, CSc. z FSV UK.

Seminář moderovaly Monika Pajerová, předsedkyně o.s. ANO pro Evropu a Pavlína Kalousová, ředitelka Fóra dárců.

NROS děkuje všem referujícím za kvalitní příspěvky, moderujícím za smysluplné řízení semináře a všem účastníkům za živou diskuzi a milou společnost. Pokusí se vydat sborník nejdůležitějších příspěvků a těší se na setkání při šestém semináře ve Vile Čerych v roce 2011.